

readme

Data- og komtekstudentenes egen avis 2012

Utgave

03

Studie- & eksamenblikk – side 12 til 13

Freidig vårførst
– side 14 og 15

readme er utgitt med støtte fra abakus linjeforening ved ntnu. avisa er gratis og blir i hovedsak lest av studenter ved data og komtek.

14. årgang nr. 3, 2012

REDAKSJON

ANSVARLIG REDAKTØR
tomas albertsen fagerbekk

LAYOUT
jørgen flo
jørgen grimnes
christopher tannum

ØKONOMI
christopher tannum

WEB
jørgen grimnes

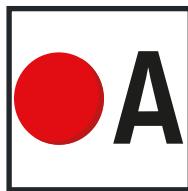
JOURNALISTER
tomas albertsen fagerbekk
einar johan trøan somåen
jørgen kjeldstad grimnes
øyvind stette haarberg
jørund børge fagerjord
johanne birgitte linde
odd magnus trondrud
hans henrik grønsleth
anders wold eldhuset
christopher tannum
jean niklas l'orange
patrick skjennum
helene tangen
siri holtnæs
jørgen flo

KONTAKT

E-POST
readme@abakus.no

ADRESSE
readme, abakus
sem sælandsvei 7-9
7491 trondheim

NETTUTGAVE
<http://readme.abakus.no>

Genfors og logoendring

side 4 til 7: artikler

XCom12 i Amerika!

side 8 og 9: artikkkel

Scenen: De ekte piratene

side 20 til 23: artikkkel

leiar

tomas albertsen fagerbekk

Eg vil presentere utgåva med eit lite dikt, (neeeeeil)
eit stygt, rart og følt, heilt utan hensikt.
men informativt, (nja)
og absorptivt (Rimer det eingong? Og kva betyr det uansett? At det sug meg inn i bladet? Hah!)
so generelt midt i **readme** sitt distrikt. (Vi gjer kva vi vil, og er stolt av kva enn det er)

På midtsidene, ein halvnaken mann,
Høg, sterk og manglar ein tann. (Nei, det gjer han ikkje, men kor saklig er eit limerick?)
Ein deilig kropp, (Dette har begynt å bli kleint allereie, har det ikkje?)
heng plakaten opp,
og hent eit handkle, for kjeften din kjem til å lekke vann (Knis)

Treng du tips til eksamen, (So klart gjer du det, ikkje prøv å lur deg sjølv)
bla til side 12 og rop amen.

eller ta ein pause

medan du les om Eriks fildelingsflause. (side 22)

Vi har også meir om den nye Abakus-reklamen (les: ny Abakus-logo)

Farvel og takk for tida som har gått. (Det her er mi siste utgåva før Oddemann tek over)
Eg håper ein latter eller to du har fått.
No kjem eit nytt ansikt,
eit fjes med djup innsikt, (god skjeggvekst iallefall)
som vil røyre ditt hjarte, og få sett deg grått.

Nikotinhelvetet

Kampen mot snus og tobakk stansar ikkje. Nasjonalt råd for tobakksforebygging vil ha eit totalforbud mot snus og EU har oppe et forslag om å forby smakstilsetninger i tobakk, noko som vil bety at omlag all snus – som allereie er ulovleg innanfor EU – vert ulovleg i den formen den er i dag også i Norge og Sverige. 10 pakningar av sigarettar vert ulovleg å selge og det er foreslått å innføre bevilgningsordning for å kunne selge tobakk, samt 20 års aldersgrense.

Tomas Albertsen Fagerbekk
Redaktør

Vi diggar bacon – på pannekake, pizza, med pasta eller til frokost med speilegg og kaffe. Etter å ha vore ute på byen, fell ein rullekebab eller sesamburger i særskilt god smak. Og kor deilig er det ikkje å ta ein kald cola i vårsola, eller ein pris skruff etter eit godt måltid? Desse tinga er blant våre små gleder i livet, og difor burde ein bruke utesettemme når eit nasjonalt råd eller internasjonalt organ seier obskure ting som «Stol på meg, det er for ditt eige beste», medan dei tek dette frå deg. Kreftframkallande er visst både brusen, kaffen og baconet over, samt all mat du putter på grillen i sommar, stekt mat og sjølvaste sola. Røyk er også det, og det er liten grunn til å tru at snus ikkje skulle vere det. Men medan resten går glatt under radaren, er den statlege innsatsen i tobakkskampen stor.

I 2007 var avgiften på snus 60 kr per 100 gram. Same år fekk regjeringa dokument NOU 2007:8, ein rapport frå eit utval som vurderte særavgiftene i landet, herunder tobakksavgifta. Sidan den gang har avgiftane byksa til værs, og ligg no på 93 kr per 100 gram – ei solid auking. Kvifor? Det ville vere rimeleg å tru at utvalet som regjeringa satt ned i forkant var den utløysande årsaka til dette. Men nei. Eit flertall i utvalget anbefalte faktisk ingen endringaen i tobakksavgiftene, og eit medlem tok også til tale for å senke avgiftane. Inntektane frå tobakksavgifter¹ er nemleg meir enn nok til å dekkje opp alle tobakksrelaterte helsekostnadar, som er sjølv årsaka til avgiften. Faktisk so mykje meir at ein i tillegg til dette kan finansiere ein kontinuerlig bygging av 20 stk operahus med samme kostnadsramme som den i Bjørvika.

«Greit nok, staten tener pengar på dei som nyttar tobakk. Det er jo vanedannande, og ikkje bra for deg. Det er jo berre for felleskapets beste, sant? Dessuten har ein råd til det.» Eg twitchar litt av det belasta og overbrukte ordet avhengighet, medan eg innrømmer at jo, nyting har ein prislapp, og vi har råd til det. Ein utepils på solsiden kan vere stiv for lommeboka den óg. Javel, so er ikkje dei 20 milliardane i årlege tobakksavgiftsinntekter vel grunna. Og OK, staten vår sel kanskje ei litt vridd sannheit, eller grunngjer noko litt for tynt frå tid til anna. Skitt la gå, eg kan jo berre snu ryggen til og vende det døve øyret til, sant?

Men nei, det er ikkje slik. For eg kan ikkje få nyte min tobakk utan eit stigmatiserande blikk under ei rynka panne. Foran meg ein feit capslock som seier at eg drep meg sjølv og alle mine vene, medan forsikringskalkulatoren aukar prisen med nært 50 % idet eg haker av for «røyker». I statsbudsjettet for i år er det satt av 19 millioner for å propagere at eg og folk som meg sakta tek sjølvmedisina gjennom å forgifte mi eiga kropp, som forøvrig er hesleg stygg, særleg på innsida. Eg lid visst av ein mental sjukdom, eller i beste fall berre er generelt mentalt svak. Men sannheita er at eg ikkje snyltar på statskassa, og at eg tek ingen liv. Eg er ikkje dårleg informert og viljestyrka mi er sterkt. Alt eg vil er å söke lykke, og akkurat no er den globale tobakksjaktta som eit knust speil.

Generalforsamling

Journalist: Øyvind Stette Haarberg

Årets genfors var strategisk plassert fredag 20. april, også kjent som 4/20, dagen man feirer plantearten cannabis sine berusende effekter. Studenter i Abakus var allikevel samlet for årets viktigste vors: Genfors. Tidligere generalforsamlinger har dratt noe langt ut i tid, og hovedstyret håpet nok på en heller avslappet gjeng da tidligere omdiskuterte saker var satt på dagsordenen.

Blant forsamlingen på over 80 prikker kunne man se flere røde og blodskutte øyne, noe som kanskje var foråsaket av at generalforsamlingen startet hele to timer tidligere enn i fjor. Uansett så var det på tide med en maraton: Regnskaper og årsberetninger fra 2011 skulle gjennomgås.

Her hadde komiteene tydeligvis forberedt seg godt, da alle regnskapene og årsberetningene gikk glatt gjennom. Forsamlingen hadde få spørsmål til presentasjonene, annet enn en kommentar på slutten om at grafene var vanskelige å forstå. HS fikk noen spørsmål om sine mål og i hvilken grad de var blitt oppnådd, noe Jørund og Marte dyttet under teppet.

Det endelige strategidokumentet

Så var det klart for den store diskusjonen rundt statuttendringene. Den viktigstesaken var innføring av «strategidokumentet», som skal gjøre det lettere for hovedstyret å sette og følge langsiktige mål. Dette fører også til en økt erfaringsoverføring fra det gamle hovedstyret til det nye, ettersom gammelt og nytt HS nå sammen diskuterer framtidige mål. Forsamlingen sluttet seg om dette forslaget, og strategidokumentet ble vedtatt ved akklamasjon (alle klapper i hendene og så er det godkjent).

Gratulerer med dagen Hitler!

Så slo det meg. I dag er jo Hitlers bursdag!

Det er på tide at noen sier i fra. Her, i 2012 sitter vi og holder General Samling, forkortet genfors, og hva er dette om ikke en videreføring av nazismens monstrøse raseidealer? Gen-fors? Fors for de som har riktige gener? Og hvorfor skulle det hete General Samling, annet enn å trekke assosiasjoner opp mot Nasjonal Samling? Det verste av alt er at under GS så kommer det et forslag til ny logo, som er «ren» og «simpel». Gjett hvilke farger denne logoen er i? Jo, hvis du tippet på de nazistiske fargene rødt, svart og hvitt så har du rett.

Dette har gått for langt. Nå må vi sette ned foten før vi begynner å utrydde andre linjeforeninger. Og midt under alt dette foreningistiske pratet kommer det forslag om å øke «Halleluja»-stemningen for å være med i Abakus. Hvorfor det? Fordi vi er de beste. Er det bare jeg som reagerer på denne propagandaen? Når man ser Abakus-studenter gå rundt uniformert etter enten arbeidskomite eller bare har på seg hettegenseruniformen, føler ikke andre mennesker uro for hva vi faktisk er på vei mot?

Sultkatastrofe

Er Abakus på vei til å bli et fjerde rike? Matpausen tyder ikke på det, vi befant oss snarere i den tredje verden. Man kan forstå at det er vanskelig å beregne nok pizza til en sulten gjeng med studenter, spesielt på en dag som 4/20, men man kan da tenke seg at studenter vil ha mer enn 2 stykker pizza hver. Heldigvis kunne prikker plaget av munchies trøste seg med et variert utvalg av kaker, så folk forble positive til tross tilstander som minnet om utsulting.

«Simpel» logo

PR hadde lært av forrige års logofiasco, og kom til denne generalforsamlingen godt forberedt med en grundig presentasjon.

De gikk igjennom kostnader ved innføring av ny logo, hvilke effekter det ville ha, og hadde laget en FAQ med sentrale spørsmål på forhånd. For en mer utfyldig diskusjon rundt den nye logoen, se artikkelen side seks og syv i denne utgaven. Uansett ble den nye logoen godkjent med klart flertall. Forresten PR, sjekk ordboka neste gang dere bruker «simpel» som adjektiv, da det ikke betyr enkel.

Den nye føreren

Ørjan Bø Thygesen var den eneste kandidaten til lederposisjonen i Abakus. Selv om forsamlingen var møtt av kun den ene krigeren lot de ikke ham hvile av den grunn: En nøyne utspørring av Ørjan ble gjennomført som tradisjonen tilskir. Etter dette kryssoverhoret ble Ørjan valgt som ny leder i Abakus. Vi i README vil benytte denne muligheten til å ønske vår nye overherre velkommen.

Nestledervalg

Med fire ivrige kandidater til nestledervervet ventet forsamlingen sultne på en kamp til døden. Flere lette og vanskelige spørsmål ble kandidatene utsatt for, der min personlige favoritt var «Hvilket av Ørjans synspunkter er du mest uenig i?». For å bli valgt kreves det over 50 prosent av stemmene, og det ble dermed to stemmerunder før Emilie Engen stakk av med seieren i den tredje runden. Facebook-kampanjer kommer nok til å herje også i framtidige nestledervalg.

Æresmedlemmer

Hovedstyret valgte også å utnevne tre nye æresmedlemmer. Æresmedlem er den høyeste utmerkelsen vi har i Abakus linjeforening. De nye æresmedlemmene er Brage Strand, Anders Nordbø og Ingjard Sandhei. README gratulerer!

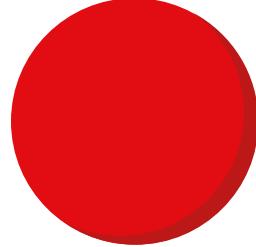
LEMLESTET LOGO FORTELLER ALT

Det skjedde i de dager at det gikk ut befaling fra Hovedstyret om at alle i hele Data og KomTek skulle møte på generalforsamling. Denne forsamlingen ble holdt mens Jørund var foreningshøvding i Abakus. Og alle dro av sted for å la sin stemme bli hørt.

Journalist: Anders Wold Eldhuset

Symposiets største overraskelse var at PR presenterte en ny logo, at den ble godkjent av generalforsamlingen som foreningens nye varemerke og at hele prosessen varte under åtte timer. Men tenkte de egentlig på hva de gjorde, disse beslutningsglade barn av regnbuen? Hvilke forvirrede signaler famlet seg gjennom synapsene til Abakus' samlede intellekt da man valgte å erstatte kulerammen med en prikk?

For det er ingen tvil om at PRs éntestikulære produkt er en prikk, til tross for påstander om at det skal forestille en kule. Abaprikken ble presentert som både moderne og tidløs; simpel og stilren; blå og rød, god og ond. Men vi tar selvomsigelsene med en knyttneve salt og beveger oss videre: Hva betyr egentlig en prikk? Er grafikerne gått hen og blitt filosofiske? Er Abakus bare en liten prikk i den store mengden av linjeforeninger, studenter, mennesker, planeter, galakser? Eller er vi kanskje et midtpunkt, et sjelens senter?

Abakus

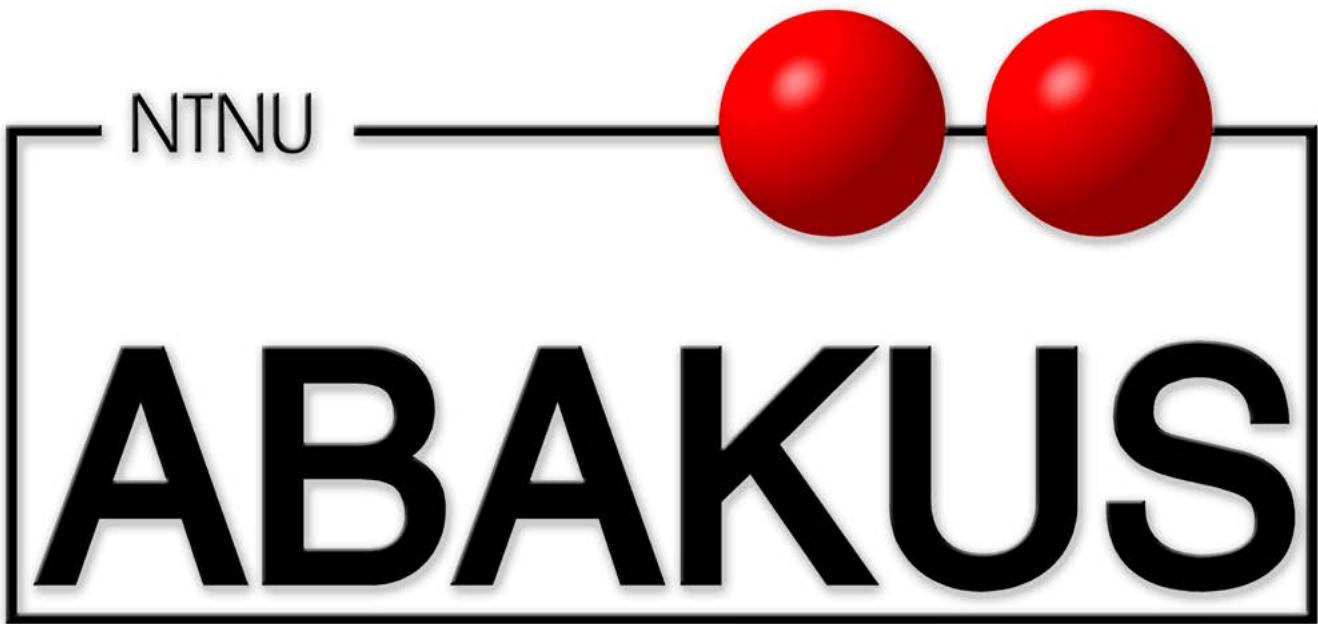
En enkelt prikk representerer riktignok «A» i braille, men i Morse ligger vi så vidt over stryk med en «E»; sies det at i de blindes rike er den enøyde konge? Hva har PR imot de blinde? Vet du hvem som også mislikte mennesker med fysiske handikap, så som de blinde? Nazistene. Bare så det er sagt (skrevet).

Til tross for alle de mangler og høyreekstreme konnotasjoner den nye logoen bærer på sine skuldre, skal du se at vi blir vant til den øg. Undertegnede ser også fordelen med å ha én logo å forholde seg til framfor to. Likevel er det litt trist at Abakus' identitet måtte amputeres med 50 % da man skulle finne en arvtager for både den gamle, noe klønnete fanepryden og dens sleske fetter, profillogoen (den du har sett). Fordi det er viktig å være løsningsorientert og dynamisk og agile cloud, vil skribenten legge fram to mulige løsninger på den lite tilfredsstillende situasjonen:

1. Abakus' offisielle logo vil for all framtid være en logo som vedkjennes neste generalforsamling. For å sikre en grundig prosess, hvor både tradisjon og grafisk profil overveies nøy, vil det være et krav at alle involverte parter tatoverer logoen på en valgfri kroppsdel med et preget areal på minst 16 cm².

2. «Logosaken» innføres som et fast innslag i hver framtidige generalforsamling, slik den har vært i nyere tid uansett. På den måten vil Abakus' logo til en hver tid reflektere dagens linjeforening, og ingen feilslått design vil leve for lenge.

Det er lett å se at disse er de eneste fornuftige løsningene på kontroversen rundt vår fantastiske forenings form og farge. Vi kan derfor vente å se en endelig løsning, slik enkelte komiteer innen Abakus vil gjenkjenne fra 1940-tallet, ved neste genfors.

Silikonbygda

Journalist: Johanne Birgitte Linde

Kvarter år reiser 3. klassingane på ein trevekers ekskursjon ut i den store verda. I år var det endeleg min tur, og turen gjekk til USA og Silicon Valley for oss på data. Grunna jordskjelvet i Japan i fjor reiste også 4. klasse data til USA samtidig som oss. Me var dermed nærmare 150 abakuler klare til å utforske landet på den andre sida av dammen.

Reisa starta ein tidleg, regntung morgen i Trondheim. Etter ein mellomlanding i Amsterdam og 11 timer med fly derfrå, landa me endeleg på San Francisco flyplass, eller SFO som det stod på kartet. Sidan alle var heller slitne, og humoren ikkje var heilt på topp, var dette visstnok veldig morosamt.

Skaff deg rullestol

Så var det berre å kome seg gjennom immigrasjonen, noko som var lettare sagt enn gjort. Køen var enorm, og nokre indarar i rullestol fekk sleppe framfor alle oss som hadde venta ein stund. Så eit tips til deg om du skal til USA er at du bør skaffe deg rullestol, så vert du trilla forbi heile køen. Ein bør heller ikkje krysse av på det kortet ein får utdelt før immigrasjonen, om at ein bur på gard, slik som eit anna `readme`-medlem gjorde. Då må ein inn på eit eige rom og få vaska skoa, og resten av gruppa må vente ein ekstra halvtime.

Ciscos Matrixrom

Den fyrste veka var det lagt opp til bedriftsbesøk i Silicon Valley. Bedriftene me besøkte var Oracle, Innovasjon Norge, Yahoo og Cisco. Me var også innom Computer History Museum, der me fekk sjå alle dei datamaskinen som me har lest om i data GK. Hjå tre av bedriftene vart det holdt foredrag om kva bedriftene dreiv med, medan det hjå Cisco var lagt opp til ein tur rundt på ein liten del av campusen deira, med stopp i fleire interessante rom, til dømes eit der veggane var tapetsett

med over 300 skjermar og kamera. Me vart fortalt at spesielt under fotball-VM vart dette rommet mykje brukt. Dessverre fekk me ikkje lov til å ta biletet der. Synd, sidan dette var det desidert mest interessante besøket.

Sjå opp for kyr!

Bortsett frå bedriftsbesøk vart tida i San Jose nytt til shopping (alt var ekstremt billig i forhold til norske prisar), eit besøk på Stanford og ein fjelltur til det høgaste fjellet me fann i området. Dette var nesten 500 meter høgt, så me kom ikkje akkurat opp i skyene. Det som derimot var litt tøft, var at det var varselsskilt om flått, klapperslanger og kyr(!). Det stod mellom anna at dersom me trefte på ei ku, skulle me berre stå stille til ho hadde flytta seg frå stien; ho var ikkje farleg.

Billig øl

Etter ei veke i San Jose gjekk turen vidare til San Francisco. Her budde me på eit hotell som låg ganske sentralt, men omgitt av dei gatene med flest uteleggurar i heile byen. Det var difor ikkje heilt tilrådt å traske rundt der på kveldstid. Likevel prøvde me oss på nattlivet, og det var spesielt hyggeleg å kunne kjøpe ein 12-pakning med øl for 13 dollar (heile 75 kroner), og stikke innom spritsjappa på veg heim frå fest klokka tre om natta for å fylle opp drikkelageret før nach.

Kom deg heim og lag barn!

Det var ikkje berre festing i SF. Mange av oss leigde syklar og sykla til Golden Gate Bridge og vidare til Golden Gate Park. Der trefte me ein som hadde norsk mor og svensk far. Han skjønte ikkje kva me gjorde i USA, og meinte at me berre måtte kome oss heim til Noreg så fort som mogleg, og starte med å lage barn. For Noreg tek i mot så mange flyktningar at dersom det framleis skal vere ordentlege, etnisk norske nordmenn om 200 år, var det viktig at me, dagens ungdom, fekk mange barn. Merkeleg å høre dette frå

ein amerikanar, for kor mange etniske amerikanarar er det i USA i dag? Me prøvde å gje uttrykk for at me ikkje var einige med han i dette, men det drukna i monologen hans. Etter mange forsøk på å sykle vidare, kom me oss til slutt av garde, sjølv om han sikkert kunne snakka til oss resten av dagen.

Limousin og stripping

Etter nokre dagar i SF gjekk turen vidare til Las Vegas. Det fyrste som møtte oss då me kom ut av flyet, var speleautomatar. Elles var det eit skilt som syntet retninga til taxi, shuttlebus og limousin. Det vart dessverre berre buss på oss til hotellet. Hotellet vårt hadde eige casino, fornøyelsespark med berg- og dalbane og to svømmebasseng. Dagane i Vegas vart tilbrakt ved bassengkanten, medan kveldane gjekk med til festing. Dei fleste kveldane kleddde me oss opp i kjolar og dress, og drog på byen med stil. To dagar var det limousin til nattklubb, der den eine nattklubben låg i 55. etasje, med adgang til taket. I løpet av dansinga var det tre tilfeldige jenter som byrja å kle av ein av gutane me hadde med oss. Då han stod der utan skjorte, men med slips, vart han henta av vaktene og fekk beskjed om å reise tilbake til hotellet, då nakenheit er forbode i Vegas (men tydlegvis ikkje overalt, for mange av gutane hadde tidlegare på kvelden besøkt ei av dei mange strippeklubbane i Vegas, og der var jentene definitivt ikkje påkledd).

Heimreise :

Siste stopp på turen var Los Angeles, der me budde på det pensjonerte cruiseskipet Queen Mary. Her gjekk dagane med til sløving på stranda Long Beach, bading i Stillehavet og ein øl eller ti på kvelden. Dessverre kom heimreisedagen alt for fort. Etter ti timer på flyet, ti timer venting i Amsterdam og halvannan time på flyet igjen, var me tilbake i Bartemyen. Alle var einige om at det hadde vore ein fin tur.

Gi meg en overskrift!

Jacksons pupp kan ende i høyesterett

Fyttikatta - dette må være verdens mest utspekulerte vekkerklokke ...

Døm selv. [Les mer](#)

Her baller det på seg for Sevilla!

VG TV Pepret med tennisballer. [Se video](#)

Bikkjeslagsmål om Mostuen dyreklinkikk

Tirsdag må hun møte i retten [Les mer](#)

Rockehop i kakekrig med Harry Potter-stjerner

Livet smiler til norske «Grandma's Tea Party»

[Les saken og se video](#)

Det er mange år og spaltekilometer siden noen først harselerte med tabloidenes trang til å bruke dårlige ordspill i overskrifter. Formålet med denne harseleringen var formodentlig å luke ut gjentatte forekomster av «Thor de France», «Hatt en flått sommer?», «ØnskerepRiise», «30 minus gir Kara-sjokk» og lignende, for å heve den generelle kvaliteten i tabloidnorges overskriftfauna.

Journalistene ser ikke ut til å ha tatt hintet. Det er fortsatt slik at om man i et svakt øyeblikk mellom slagene på lesesalen skulle gjøre tabben og dumpe innom en nettavis, står overskriftene der som digre, flaue bannere og bærer en journalists fattige eureka fra da han oppdaget det littlille fosteret av et ordspill han kunne utnytte i et forsøk på å fornøyde sine leserer. Ikke bare dét, overskriftene lokker også stadig oftere med falske frukter.

Harry Potter-stjerne, sier du?

Av overskriften «Rockehåp i kakekrig med Harry Potter-stjerner» skulle man kanskje tro at John Olav Nilsen og kameratgjengen hans hadde hyttet med nevner mot Daniel Radcliffe og Rupert Grint i nærheten av et konditori. Kanskje gir artikkelen et utdypende referat om matkrigen som utspilte seg da Alan Rickman og vokalisten i Honningbarna ble tatt med buksene nede av Rickmans elskerinne, Maggie Smith, under en kakekonferanse? Eller kanskje Emma Watson har spilt inn en erotisk reklamefilm for Findus nye «Fiskekaker på 1-2-3 – tilsett kun 500g torsk!» sammen med Atle Pettersen? Uansett tilfelle er det fristende å klikke for å lese mer.

Gjør man dette, finner man raskt ut at saken egentlig handlet om en musikkvideo til et relativt ukjent norsk band, hvor «skuespillere som har vært statister i Harry Potter og Sherlock Holmes» var med. Med andre ord en smule mindre sensasjonelt enn min tankerekke forespeilet meg. Hvordan er det forresten å være statist i Harry Potter? Må være grusomt ubehagelig for mister Radcliffe...

«Jacksons pupp kan ende i høyesterett»

Et nakent kvinnebryst i en vitneboks, en svergende brystvorte på en Bibel. Dette er festlige bilder, men sorry VG, deres foruroligende fetisjer blir nok neppe oppfylt med det første. Og jo lengre tyngdekraften får gjort sitt virke, jo mindre delikat blir nok utfallet i denne saken.

Den observante leser husker kanskje at **readme** sine forsider forrige vår forkynte både «AmsterDAMN» og «Hvordan g'Åre?» Den kritiske leser vil kanskje påstå at **readme** ved å trykke en artikkel som denne, dermed på sett og vis bæser litt på sin egen legg? Til det kan vi bare si at det er forskjell på ordspill. Noen er gode. Noen er dårlige. Våre er gode. Dine er dårlige. Dessuten er det jo ikke sikkert observante leserer er spesielt kritiske og vice versa.

Vi vet at det er mange av dere toppjournalister i landets aller beste aviser som leser hver utgave av **readme** svært inngående. Og dere gjør det for å plukke opp oppfordringer som denne:

Kjære tabloidjournalister,

Hvis dere absolutt skal prøve å være morsomme, prøv litt hardere, vær så snill? De siste 4 årene har kun én av dere klart det, én gang. Gjør som Halstein Røyseland; skriv om penismuseer og dets medlemmer.

Takk.

Bibelsk babbel

Man blir ofte fortalt at tekster i Bibelen ikke skal tolkes bokstavelig. Noen ganger later likevel budskapet til å opptre så klinkende klart at det er vanskelig å se i hvilke andre retninger man kan tolke det. Dette er definitivt tilfelle i denne utgavens bibelvers:

¹¹Når to menn kommer i slagsmål, og konen til en av dem kommer løpende for å hjelpe sin mann, og hun rekker hånden ut og griper den som slår ham, i kjønnssdelene, ¹²da skal du uten skånsel hogge hånden av henne.

Femte Mosebok 25:11-12

Det andre som slår meg når jeg leser dette er at Bibelen virkelig er et undervurdert oppslagsverk når det er definert hvilke sanksjoner en såpass omhyggelig beskrevet og usedvanlig situasjon fører til.

Det første som slo meg, for deg som lurte på det, slo meg på grunn av et argument som ofte brukes når Bibelen diskuteres. «Historiene som fortelles i Bibelen er fra en helt annen tid enn vår.» Og takk Gud (tja, hvem ellers?) for det! Slike hendelsesforløp hadde riktig nok gjort seg som TV-underholdning, men det er en vesentlig hake. Dersom koner til stadighet skal få sine hender avkappet, hvordan skal da maten finne veien til bordet?

Penismuseum får nye medlemmer

Publisert 21.05.08 - 18.38. endret 22.05.08 - 09:22 (VG NETT)

Av Halstein Røyseland

Eksamenslesning

Alt tilseier at det å jobbe jamnt gjennom heile semesteret er det beste. Soklart. Men kva gjer du om du har prioritert alt det andre og no, ei veke før eksamen tenkjer «Kva i helvete gjer eg no?» Jo, du les denne artikkelen.

Forfatter: Tomas Albertsen Fagerbekk

Sov godt ogsov nok

Søvn har stor effekt på hugsen. Dersom du har lest og lært mykje, vil hjernen ha behov for meir søvn enn vanleg. Hugs å ikkje strekke døgnet, du får ikkje lært fortare av å presse inn pensum på natta, istadenfor på morgonen.

Et og et bra

Som ein student kan det godt vere at du har ein ujevn døgnrytme, lite struktur, og et mat nærmast berre når Abakus arrangerer bedpres. Men no som det eksamenstid, bør dette ikkje lenger vere normen. Kva mat du har fått i seg, har ikkje berre effekt på korleis du følar deg, men også kor godt du lærer. Et frukost (eg skal ikkje nemne at det er dagens viktigaste måltid, for det er berre klisjé), ta deg ein frukt og ikkje hopp over måltid. Vert du tørst, hadde du hatt godt av vatn tidligare, so ta med deg ei vannflaske. Vitaminer – spesielt B-vitaminar, antioksidanter og omega-3 har vist effekt på kor godt hjernen fungerer. Fem om dagen, fisk og mjølkeproduktar er derfor fine levereglar å følgje no. I tillegg er treige karbohydratar flott for å halde energinivået opp over lengre økter. Du treng ikkje planlegge alt so nøye, du treng berre ein god handleliste når du er på butikken.

Kvil ut

- Ikke les når du burde sove
- Nei til kaffe etter middag
- Ha ein jevn døgnrytme
- Nei til alkohol

Ernæring

- Et frukost!
- Ikke hopp over måltid
- Ha ei vannflaske
- Bruk ei god handleliste!

Arbeidsmetode

Det kan vere enkelt å sei at i morgen, då skal eg starte å lese. Men hugs at planlegging er viktig, motiverande, og treng ikkje ta lang tid. Skal du starte i morgen, sett opp ein plan i dag. Bruk kvelden til noko anna enn studier, gjerne trenings; fysisk aktivitet hjelpt hukommelse! Ikke førestill deg at du skal jobbe 8 timer i strekk, men ta pauser. Oddbjørn By, vinnar av NM i hukommelse(!), seier at istaden for å arbeide ein time i strekk, er det er mykje betre å jobbe 50 minutt og repetere dei siste 10. Avslutt økta med å slappe av på senga (utan å gjere noko), lage kaffe eller eit måltid, før du returnerer 20 minutter seinare.

Arbeid smart

- Planlegg, og hugs at du må ta pausar
- Ikke les heile dagen
- Det er for seint å lese heile boka
- Bruk postits for å oppsumere tema
- Lærer du noe nytt, notér det
- Ta eksamenar
- Lag quiz
- Teikn tankekart

Handleliste

- Fisk og kjøt
- Mjølkeprodukt
- Pasta og brød (grovt > fint)
- Frukt og grønsaker
- Kaffepulver

Leseteknikk: Les raskt

Problemet med lesing er at det ofte går so sakte at du får tid til å tenke på andre ting, som kva du skal ha til middag eller gjere seinare. Ved å lese raskare vert du mer konsentrert, fordi tempoet tving deg til å følge med.

Det er i alle fall påstanden til Oddvar By, som står bak sida lynlesing.no, der du kan øve deg på å lese raskare (medan du les pensumet ditt!)

Hugseteknikk: Et sær mat

Hjernen din koplar saman dei inntrykka som skjer samtidig. Dersom du et granateple kvar gong du løyser oppgåver i systemutvikling, vil du assosiere dette med faget og oppgåvene du les. Du vil då prestere betre på SU-eksamen om du et granateple samtidig. Mat du sjeldan et, vil enklare kunne koplast til eit fag, fordi det ikkje allereie er «belasta». Til dømes kan du kople valnötter og KTN, eller tunfisk og matte 3 (Fight fire with fire).

- Et noko sært medan du les.
- Vel ein eller to matvarar for kvart fag.
- Ta dei med på eksamen.

Hugseteknikk: Reiseruta

Reiseruteteknikken er den mest brukte hugseteknikken i konkuransar, og er god for å huske til eksamen, presentasjoner og liknande. Den går ut på å sjå for seg ei reiserute i kjente omgivelsar, til dømes IT-bygget eller barndomsheimen. Deretter plasserast gjenstander, temaer eller ord i dei ulike romma, slik at du kan koble det du vil lære til det du allereie kan. Forfattaren har ufrivilig lært seg dei 10 største landa i verden på denne måten, det gjekk overraskande(!) fort.

Tenk på huset der du vaks opp. Skriv ned eit tenkt reise gjennom huset.

1. Vindfang 2. Gang 3. Mitt soverom osv. Lag di eiga reise på minst ti rom. Rekkefølga på romma skal vere so logisk som mulig. Når du har laga reiseruta kan du tenke gjennom den, so du er trygg på rekkefølgen.

Hugs orda

Det første ordet er brannhydrant. Sjå for deg ein brannhydrant på det første området. Rørysle gjer det lettare å visualisere, so kanskje sprutar det vatn ut av brannhydranten.

Det neste ordet skal du sjå for deg på det andre området, det tredje ordet på det tredje

området og so videre. Det er best å memorere utan å sjå på den nedskrevne reiseruta.

Dei ti orda du skal hugse er: Brannhydrant. Helikopter. Litteratur. Bær. Bord. Karbonade. Nisse. Oksygenmaske. Flue. Neonskilt. Repeter gjerne en gong – ved å sjå for deg ordene gjennom reiseruta endå ein gong.

Ta blikket bort fra artikkelen og skriv ned ordene du ser på kvart område.

Du har no memorert assosiasjonar til dei ti første grunnstoffa. Nemlig hydrogen, helium, litium, beryllium, bor, karbon, nitrogen, oksygen, fluor og neon.

readme førten

Navn: Snorre Lothar von Gohren Edwin

Alder: 24

Sivilstatus: Singel

Høyde: 194cm

Lengde: long |-----| = 2147483700L

Vekt: 104kg

Hva må en jente gjøre for å kapre hjertet ditt?
Hun må vise interesse og gi en innsats.

Hva er ditt personlige forhold til stedet du har blitt
fotografert?
Har pleid å trenere her etter en endt joggetur.

Deltar du på ludøl neste år også?
Ja, men ikke som deltaker.

Kan du dele treningsopplegget ditt med resten av
Abakus?

Spis sunt, løp 2-3 ganger i uken og løft resten.
Legg gjerne inn litt egenvektløfting etter løping.
Eventuelt ta kontakt med meg så gir jeg tilgang til
dropboxfolderen min.

Hvem er ditt modellrollebilde?
Markus Schenkenberg.

40 Ting du bør vite som siving

Spam

redaktør

tomas albertsen fagerbekk

Begrepet spam tok over for flooding og trashing i tidlige fleir brukarsystem på nett som BBS og chatterom i tidlig 80-talls, der til dømes fans av Star Wars ville spammed kanalane til Star Trek fans med ASCII-teikningar, før det etterkvart også invaderte Usenet-gruppar og e-post. Men kva er det, korleis gjer ein det, og har det ei framtid?

I tillegg til å vere eit kjøtprodukt definerer Oxford Dictionary spam som «irrelevante eller uynskja meldingar sendt over Internett, typisk til ein stor mengde brukarar med hensikt å avertare eit produkt, spreie ondsinna programvare eller fiske etter informasjon». Sjølv om det etterkvart har vorte mest assosiert med uynskja e-postar, omfattar det også mykje meir – frå junkfaxing (sic) til å utnytte sosiale nettverk som Facebook.

FUCK OFF!

Eg hatar å få reklame i posten, ikkje berre forbi det vil seie at nokon har komplett oversett klistermerke som seier «UADRESSERT POST – FUCK OFF!», men også fordi det er ein påminning om at å sende ut drøtpost framleis er økonomisk berekraftig. Det samme gjeld spam; sjølv om inntektene er svært låge per utsendt melding, er kostnadane endå mindre. Sidan det også er vanskeleg å halde dei som sender ut ansvarlege for eventuelle lovbro, vert fristelsen for å tjene kjappe slantar fort for stor.

Big bucks

Den største varen å tjene pengar på i søppelpost-bransjen er kjøp og salg av e-postlistar. Medan dei tynnaste listane kostar småpenger, sel mellom andre Fairfax Marketplace e-postlister med tilhøyrande namn og annan info til omlag 5 kr pr. namn. Listene kan brukast til dømes for å lage og selge profileringssakkar: ein sel ein

trafikkgaranti til ein bedrift, og spammer brukarar med reklame. Dersom du søker etter nøkkelord som website, advertising, cheap i ein søkemotor vil du kome over fleire sider som gjer nettopp dette, og sel besøk til di side for ein hundredel av kva Google Ads tar. Då er det vanskeleg å tru at desse har alt sitt på det reine.

Det er fleire måtar å bygge opp i ei slik liste. Ein av dei er å kjøpe informasjon frå ei bedrift. Ei hvilken som helst (i utgangspunktet legitim) verksemid eller deira ansatte, kan verte freista til å selge informasjon om dei registrerte brukarane. Dersom databasen er stor, kan det fort vere snakk om fleire tusen kroner. Tilsvarande er det nettstader eller e-postlistar som er satt opp med dette som hovudhensikt. Informasjonen kan også skaffast på meir offensive metoder som å cracke databasar eller nytte malware. Ein annan vanleg måte å skaffe e-postar på er med web crawling, automatiserte dataprogram som leiter etter adressar på Internett.

Dramatisk nedgang i antall spampost

Spam vart eit alvorlig problem omlag midt på 90-talet, då Internett vart allmennseige, og vaks deretter fort – spesielt for søppel-epost. Anslag, både på mengde og utgifter, spenner seg over eit vidt spekter, men av dei som er hyppigst sitert er EU:s anslag i 2001 som estimerte en kostnad på 10 milliarder euro årleg på verdsbasis. Ting kan heldigvis tyde på at mengden spam og utgiftar er på veg ned.

Gmail rapportar at omlag 80 % av alle e-postar sendt til deira adresser i 2008 var spam, medan det no ligg på ca. 50 %. Cisco Annual Rapport 2011 rapporterte 124 milliarder daglig sendte spam i november 2011, mot 379 milliardar i august 2010, ein nedgang på heile 67 %.

Kvifor denne nedgangen? spør du. Svaret er truleg at det lønner seg mindre enn før. Etterkvart som fleire har fått meir erfaring med Internett og e-post, forsvinn naivitetten, og ein lavare andel av spam e-post gjer uttelling. E-postfiltra har vorte betre, og det er ikkje like lett som tidlegare å kome rundt dei. Samtidig har mengden med utnyttbare e-postserverar (som open mail relays) vorte mindre.

Brukarar er dumme

Nettkriminalitet ser ut til å minke i kvantitet, men dette er truleg berre ei utvikling frå hagle-framgangsmåten til meir gjennomtenkte og fokuserte metodar. Istaden for å sende ut e-postar i milliardtal og satse på at nokre tusen vert lurt, vert det meir sofistikert. Frå Cisco si rapport: «Nettkriminelle si aukande preferanse mot bruken av lav-volum, spesifikt retta angrep som spearphishing [...] og den aukande bruken av skybaserte filløysingar er også eit aukande potensial for at data blir stelt eller kompromittert». Då vert millionkronerspørsmålet: Kva nye teknologiske løysingar kan vi kome opp med for å kjempe mot dette? Vi kan jo stole på at brukarar er dumme i framtida også.

30 SPAM

Ting du ikke bør vite som siving

I år er det 75 år sidan SPAM vart introdusert av Hormel Foods Corporation. Sidan den gong har det vorte kjent utenfor sitt heimland, USA, mykje på grunn av dens utbreiing under og etter andre verdskrig, samt gjennom Monty Pythons kjente sketsj, «SPAM». readme kjøper ein liten kilo av denne ikoniske substansen, steller i stand et festmåltid(?) og forsøkjer å føre katta med det!

Året var 1937, og Hormel Foods gjorde god butikk på å selge hermetisk skinke. Men ein var då, slik som no, alltid på utsikt etter nye prospekt. Kjøtet på skuldrane til grisene var ein naturleg stad å starte, då det var lite populært kjøt og difor rimeleg. Resultatet var Hormel Spiced Ham, som kort tid seinare skulle få namnet SPAM. Namnet er anten kort for «Spiced Ham», eller fra «Shoulders of Pork and Ham»; sidan namnet kom opp på ein nyttårsfest (der ein fekk ein drink per forslag) er det ingen som veit sikkert. Det var eit rimeleg, hermetisk kjøtprodukt som kunne halde seg svært lang tid – so lang tid at ifølgje Hormel kan den vare evig(!) om den berre blir oppbevart riktig. Dette var også grunnen til den vart veldig populær som proviant og nødhjelp under og etter andre verdskrig.

I dag er SPAM solgt i nærmere 50 land, og har komen i mange utgåver. Vi skal ikkje nemne alle, men Spam Hot & Spicy, Spam Less Sodium, Spam Fried Rice, Spam Oven Roasted Turkey, Spam Hickory Smoke flavor, Spam Spread, Spam with Bacon, Spam with Cheese, Spam Garlic, Spam Golden Honey Grail(!), Spam Mild, Spam Hot Dogs, for ikkje å nemne Spam Lite – Crazy Tasty er nokre av dei vi kom over. Vi har vore tradisjonelle, og valgt å teste den originale Spam Classic.

Eg tek fram den firkanta, blå boksen som i gul, bold caps skrik «SPAM». «Chopped pork and ham» seiar han, og viser eit bilet av ein lite appetitteleg burger. Ingrediensane lyd som følgjer: Pork (89%), salt, stivelse, vann, ham (2%), sukker, aroma, samt diverse tilsetningsstoffar som truleg også kan brukast som flekkfjernarar.

At aroma i det heile stod på innhaldfortegnelsen er eit mysterium

Pork er her då uspesifisert svinekjøt, medan ham er skinke – kjøt frå laret på grisene. Per 100 gram, inneheld han 27 gram fett, 13 gram protein og 3 gram karbohydratar, og er slik veldig likt Stabburets picnicskinke, berre med 3 gonger so mykje fett. Smakar han som feit picnic-skinke óg?

Eg åpnar hermetikkboksen, og i same augneblink kjem katta springande og ser tiggande på meg. Det er kanskje ikkje veldig overraskande, i og med at lukta har

ei viss likhet med kattemat. Det som er meir overraskande, er at etter å ha servert dyret nokre bitar på eit fat, spring ho vekk som om ho skulle sett seg sjølv i speilet. Huh... er kjøtet verkeleg so därleg? Eg tar sjansen, og prøvar å lage eit måltid av det likevel.

Etter å ha delt kjøtten på langs og stekt dei gyllenbrune i plata, gjev eg den første burgaren til gjesten min. Ikkje berre er det høfleg å servere gjestane først, det gjev meg også ein sikkerheitsmargin i tilfelle han skulle falle over og døy, eller plutselig gulpe opp magesekken. Han tek eit tygg og stirrar tomt ut i lufta. Eg ser spørjande på han, medan han tek nokre fleire tygg.

- Kva smakar det?, spør eg spent.
- Eg et noko... veit ikkje kva det er.
- Et lite nøgd grynt kjem ut av meg, før eg spør på ny:
- Men kva smakar det?
- Det er.. vagt.

Eg tek ein bit av min eiga burger, før eg skjønar kva han meiner. Det smakar ikkje noko. At aroma i det heile stod på innhaldfortegnelsen er eit mysterium. Eg legg til litt dressing, ein tomat og ei skive ost. Burgaren går ned, og eg har vorte overraskande mett. Sikkert fettet. Meh.

redaktør

tomas albertsen fagerbekk

Journalist: Einar Johan Trøan Sørnåen

Arkivplikt

kva vil fremtida vite om oss?

I desse datalagringstider er det naturleg å tenkje på ting med eit litt lengre perspektiv. Tidlegare generasjonar har stort sett klart å arkivere kultur og historie ved å hogge ned nokre tre, og risse inn informasjonen dei vil føre vidare til framtidas generasjonar på nevnte trevirke, noko som gjer at vi i dag fortsatt kan lese «Illiaden», «Hamlet» og «Bibelen». I dag lever vi derimot i eit samfunn der det meste av kultur og informasjonsflyt vert produsert i digital form, og i mange tilfeller også presentert direkte frå ein slik form. Kva gjer vi for å sørge for at vi ikkje vert stummare for ettertida enn våre urforfedres muntlege nedforteljingar?

Å sikre seg at informasjon overlev har i lang tid vore eit spørsmål om å sørge for at tilstrekkeleg mange kopiar av informasjonen er i omløp. «Bibelen» er, som nevnt ovanfor, eit godt døme her; ei bok som vart kopiert opp i hopetall lenge før ein fann opp trykkpressa, rett og slett ved å gjere godt gammeldags kok. Bokstav for bokstav, linje for linje, vart kokt frå ein Bibel over i ein anna, med det for auge å skulle «spre det gode budskap» til nye land og nye generasjonar.

Med trykkpressa vart dette arbeidet mykje enklare, og den gjengse borgar kunne no i mykje større grad få tilgang på både kultur og historikk.

Kopiering er enkelt

I dag har arbeidet involvert med kopiering nådd det ein kan kalle eit nullpunkt. Kulturinstitusjonane slit i dag med det dei kallar «piratkopiering», som for så vidt er eit reelt problem når ein har danna seg ein økonomi rundt redusert spreiing av kultur og informasjon (for på den måten å finansiere ytterlegare produksjon av slikt). Sjølv med dei tiltaka som er sette igang for å demme opp denne utstrakte kopieringa, har vi i dag ein avsindig stor grad av kopiering, noko som vel burde sikre at ettertida får eit forhold til den kulturen vi produserar og konsumerar i vår tidsalder?

Varighet er verre

Nei, så enkelt er det nok ikkje, sjølv om ein har mengdar av kopiar i omløp, har ein ingen garanti for at det vert bevart. Dei som arkiverar kopiane er vanlege menneskjer, som neppe har nokon grunn til å ta vare på det dei lastar ned lengre enn naudsynt for eiga underhaldning. Dei tar nok heller ikkje vare på meir enn dei tinga dei sjølve har sansen for. Den breiare arkiveringa ein finn i t.d. bibliotek finn ikkje stad. Ein kan heller ikkje garantere for at avspelingsutstyr for dei formata som finst arkivert vil finnest i framtida. Kven har vel ein Super 2000-videospelar liggande i 2040, enn i 3040? Eller ein Amiga 1200 til å spele «Great Giana Sisters» på? Vi kan ikkje sjå oss nøgd med å produsere kopiar av innhaldet vi vil vidareformidle, vi må også sørge for at dette innhaldet vil kunne nyttast, nett slik Rosetta-stenen sørga for at hieroglyfane kunne tolkjast av det moderne mennesket.

For analog kultur som film/musikk må informasjonen digitaliserast, då analoge kopiar gjennom kopigenerasjonane fort ville verte heilt verdilause. Forhåpentlegvis finst det gode originalar til å gjere slike kopiar av, men for dei påfølgjande digitale generasjonane må vi ha gode tapslause konverteringar til nye filformat, eller, som vi allereie gjer med dataspel, emulatorar som kan køyre systemet som faktisk støtta formatet i utgangspunktet. Sistnemnde kan kanskje bli litt keisamt om ein endar opp i emulatorception (PC som emulerar Mac, som emulerar Amiga, som emulerar ein PDP11 eller noko i den duren). Men emulatorar har nokre gode fordalar, allereie

ser ein at konsollbransjen har begynt å la nye konsollar emulere eldre konsollar, for på den måten å utvide spelutvalget på den nye konsollen allereie frå dag ein.

Utilstrekkelege etterlikningar

Dog, emulatorar har ofte svakheitar, dei gjer gjerne nokre snarvegar i emuleringa for å oppnå høgare fart, noko som gjer at ikkje alle titlar fungerar slik dei opprinnleig gjorde, eller i enkelte tilfelle, i det heile tatt. I slike tilfelle treng ein presisjonsemulering, noko t.d. BSNES gjer for Super Nintendo, eller Visual 6502 gjer for 6502-prosessoren (som ein finn i varierande versjonar i NES, Atari- og Commodore-maskinar). Slik emulering foregår gjerne på kretsnivå, og har gjerne involvert ein eller fleire mikroskop-fotograferingar av brikkane som emulerast. Der ein enklare emulator gjerne held seg til spesifikasjonen til maskina, held vi oss i slik emulering til å emulere kvar bidige lille NMOS-komponent inni chipen, ned til minste detalj. (Visual 6502 let deg til og med sjå korleis tilstanden til heile CPUen ser ut til ei kvar tid, derav namnet).

Come on, do it again

Ei heilt anna løysing for programvare, er å skrive den om til å virke på nyare maskinvare. For vanleg programvare er dette stort sett ein normal del av produksjon av nyare versjonar, nokre gongar mistar ein riktignok støtte for eldre filformat, men som oftast kan ein i det minste nytte ein litt eldre versjon til konvertering, om naudsynt gjennom ein emulator. Dette er vel og bra, men dataspel, som sjeldan har like lang levetid som t.d. Microsoft Word, får ikkje automatisk samme behandling. Nokre gullverdige titlar får riktignok for tida ein HD-remake, dog er ikkje originalen alltid tilgjengeleg sjølv i slike tilfelle. Frykt ikkje, sjølv her er det løysingar.

Nokre spel er så interessante eller morosame at folk legg utallige timer i dei. Nokre av desse folka er også rimeleg oppegåande utviklarar, og eit antall av desse igjen er av oppfatninga at «det fungerer ikke på min maskin? Challenge Accepted!». Eit greit namn å trekje fram her er svenske Ludvig Strigeus, som har ein relativt imponerande CV på dette feltet. Han har vore med på å Reverse Engineere bl.a. SCUMM-motoren (nytta i bl.a. Monkey Island-serien) og Transport Tycoon, noko som har leda til prosjektar som ScummVM og OpenTTD.

Desse prosjekta emulerar ikkje lengre maskinvara som originalspelet køyrde på,

men reimplementerar heller spelmotoren frå grunn igjen, ved å kikke på korleis den originale binærfila fungerte. Det er på ingen måte nokon enkel oppgåve, men, det har den fordelen at ein ikkje berre kan få spela til å køyre på nyare maskinvare, noko t.d. DosBox i mange tilfelle allereie løysar fint, ein kan og få retta nokre bugs som eksisterte i originalspelet, slik at det får ytterlegare brukbarheit for dei kommande generasjonar. Ein kan også få porta spelet til platformar som ikkje er så enkle å få køyrd ting som DosBox på (kven seier vel ikkje nei til Monkey Island på Nintendo 64? Eller for den del Android? Begge treng gjerne endringar i kontrollsysteman). I og med at kjeldekoda er open, kan framtidige generasjonar også eventuelt lese seg opp på korleis det skal fungere, og eventuelt lapp sammen dei manglande delane for å køyre spela på maskinar anno 3040 (forutsett at dei klarar å forstå C/C++ sjølvsagt, men det er hakket betre enn å måtte forstå korleis ein heil PC anno 1990 fungerte).

Fleire liknande reimplementasjonsprosjekt finst for ein del spel som traff godt hos folk, ein har til dømes OpenTH for Theme Hospital, ResidualVM for Grim Fandango, Q-Gears for Final Fantasy VII og OpenRA for Red Alert, samt at ScummVM etterkvart har fått støtte for eit godt utval av ikkje-SCUMM-titlar (deriblant dei fleiste Sierra-spela). Så, noko av vår felles digitale kulturarv vert nok bevart i vertfall nokre år til.

Only time will tell

Slike løysingar gjer oss moglegheiten til å dytte vår digitale samtid med oss inn i framtida, så lenge vi i tillegg finn løysingar for lagring av store mengder data for lang tid, skal nok fremtida også kunne få med seg at at kaka er ei løgn, og at han Guybrush veldig gjerne vil verte ein pirat. Og akkurat lagringsproblemene har vel EU allereie bestemt seg for å finne ei løysing på.

readme

Abakus' linjeforeningsavis

r e a d m e !

INFO

Navn:
Utgave:
Journalist:
Format:
Protection:

THE.SCENE-readme
03 2012
[REDACTED] og [REDACTED]
text
none

RELEASE NOTES

readme er stolte av å presentere nok en artikkel uten like; en innføring i en av Internettets skjulte underverdener...

INSTALL NOTES

Vennligst se google.com hvis problemer oppstår under installasjonen av denne utgivelsen.
Støtt linjeforeningsavisene. Hvis du liker dette tidsskrift, del det med en venn!

GREETINGS

Shoutout til OFFLINE! Takk til Rikard for lån av kamera! Big ups.
I motsetning til OMBULL har vi nok av originalt innhold
å fylle sidene våre med...
"EMIL-styret er en gjeng med løkhoder."
-- eilm-avis' nye redaktøs...

I de mørkeste hjørner av verdensvenn eksisterer det en skjult undergrunn der illegaliteter, renkespill og drama er hverdagskost for de berettigede drittungene som kaller seg dens mestere. Internett-brukere flest har ikke en gang hørt om denne selvdøpte eliten. Det er snakk om Scenen, de løsknyttede grupperingene av piratkonger og deres undersåtter. Hvis ditt kjennskap til piratkopiert materialet så vidt når innenfor Piratbuktens havn, vet du ingenting.

Scenen består av forskjellige grupper som vier tiden sin til å få tak i, fjerne eventuell kopibeskyttelse fra, og dele med hverandre forskjellige typer digitale produkter. Programvare, spill, filmer, serier, musikk. Så lenge det har en prislapp og ingen andre grupper allerede har gitt det ut. Kanskje du, i en iver jakt etter noe å sløse bort en ettermiddag med, har snublet over et produkt på Bukten med en avskrekkende tittel? Muligens noe sånt som *Nazis.at.the.Center.of.the.Earth.2012.720p.BluRay.x264-ROVER?* Besto hele sulamitten av en haug med mindre rar-filer? Gratulerer! Du har mest sannsynlig oppdaget en *release!*

Velkommen til den virkelige verden.

Releaser er de utgitte sluttproduktene til Scene-gruppene. Produkter der kopibeskyttelse og øvrige restriksjoner originalt plassert på brukeren er fjernet. Kun innholdet er med, i et format anvendelig av alle med et snev av vett, bestemt av Scene-reglene for kategorien releasen faller under. Det er nemlig slik at Scenen sin ideologi er ganske annerledes enn anarkiet som herjer ellers på Internett. En release som ikke følger reglene blir *nuked* (bannlyst) og avvist av resten av Scenen. Reglene bestemmes på et rådsmøte mellom lederene av de forskjellige gruppene som holdes når de føler at det er nødvendig.

Det som er fint med disse strenge reglene er at man vet akkurat hva man får. Navnet på en release alene inneholder som regel nok informasjon til å avgjøre om man er interessert i den eller ikke! Scene-releaser har i løpet av de siste årene blitt mer og mer ettertraktet på det piratinfiserte hav, således digitale varer kan bli det. Dette har utgivere av piratmateriale som ikke er affiliert med

scenen plukket opp på, og en finner i dag et flust av titler som ligner veldig på en scene-release. Disse imitatorene er ikke alltid spesielt dårligere enn den «ekte» varen, men noen har mindre edle motiver enn scenen, som ikke bryr seg om deg i det hele tatt.

Navngivingen på releasene følger en mindre streng konvensjon som kan virke merkelig for ferske t-brukere, på samme måte som *vim* kan virke vanskelig for nybegynnere. Blant annet tittel og navnet på gruppen som står bak releasen. Annen inkludert informasjon kommer an på hvilken kategori releasen tilhører.

Selve releasen kommer i en hel del splittede arkivfiler (gjerne .rar), med medfølgende .sfv-fil (Simple File Verification) for å verifisere integriteten til releasen. Grunnen til dette henger igjen fra gamle dager, da båndbredde var dyrt og det var enda kjipere hvis filene ble korruptert under overførsel. Dette er jo fortsatt kjipt, men båndbredde er mye billigere nå så folk tenker ikke så mye over det. Det er derimot fortsatt ganske gunstig å ikke måtte hente ned en hel release på nytt fordi én av filene ble korrupte da du flyttet releasen mellom lagringsmedier.

Audiovisuelle releaser inneholder en smaksprøve av selve materialet, slik at man kan sjekke kvaliteten uten å måtte laste ned alt sammen. Man finner også en .nfo-fil med ytterligere informasjoner, meldinger til andre grupper og ofte helt rå ASCII-kunst (eksempel: se denne artikkelen).

«Så flott!», tenker du kanskje, «hvor må jeg møte opp for å få tak i disse vidunderligheter?» Vel, det har seg slik at akkurat dette er litt vanskelig. Scenen gjør nemlig ikke det de gjør for felleskapets beste. De gjør det de gjør i bunn og grunn for seg selv og hverandre. Releasene blir lastet opp på deres private lagringsservere (kalt «sites») når de er ferdige og hadde det vært opp til kjernen av Scenen hadde de forblitt der. Hadde det vært opp til dem hadde vi måtte ta til takke med folk som aXXo, og de har absolutt ingenting positivt å si om folk som gjør releasene deres tilgjengelig for folk som oss.

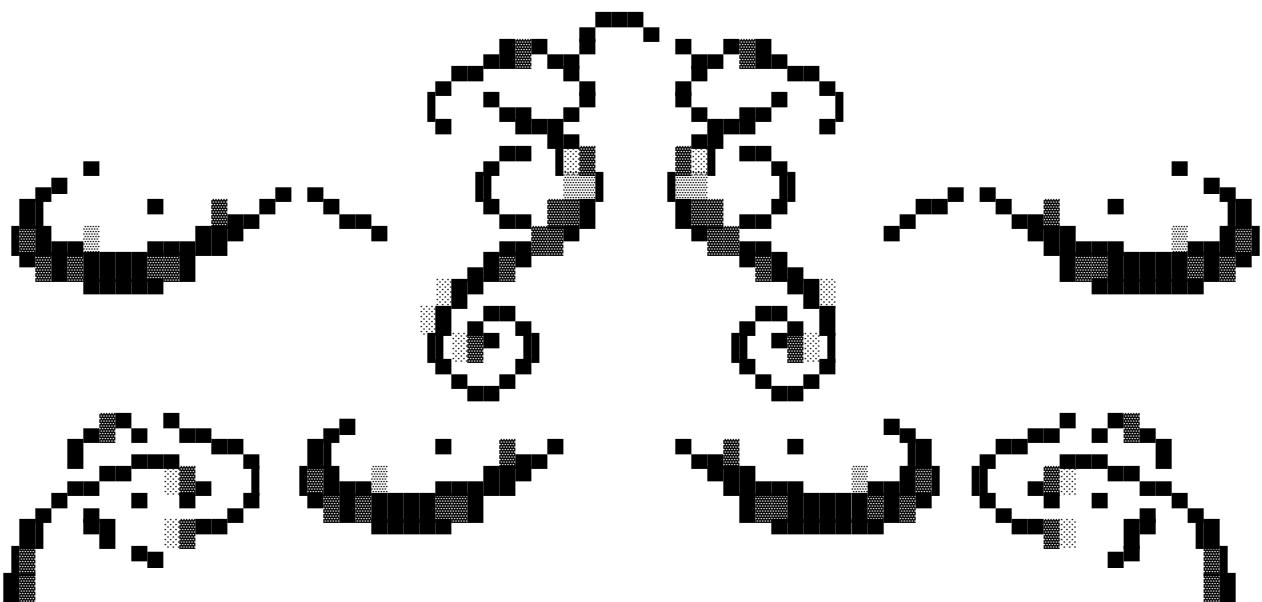
En evig krig

Scenen jobber til stadighet iherdig med å bekjempe muldvarper, snylttere og generelt folk som «stjeler» fra dem. «Folk som stjeler» tenker du kanskje, «er ikke det en smule ironisk?». Muligens, men når en tenker på at folkene som distribuerer materiale gjennom Scenen også risikerer en hel del i prosessen, er det likevel forståelig. For å forhindre dette følger Scenen et grunnleggende aksiom om at det som distribueres av Scenen aldri skal forlate den. Det vil si at det er strengt forbudt å laste opp Scene-relatert materiale på torrent-sider, usenet og andre fildelingsnettverk. Men som med mye annet her i verden fungerer særslig godt i praksis som i teorien, og dette er intet unntak. Selv om en ved brudd på de grunnleggende prinsippene innad i Scenen, skal bli bannlyst i all evighet, er det likevel ikke mangel på de som gjør det. Og det er nettopp denne uønskede publisiteten som de siste årene har vært med på å gjøre hele Scenen ekstremt paranoid og ikke minst lagt tilgjengeligheten på releasesne på et mer folkelig nivå. Faktisk er antallet lekkasjer så stort at nærmest sagt alt utgitt materiale havner rundt omkring på et titalls torrentsider i løpet av minutter etter de er *pre-et*. Det hender likevel piskingen tar en vending, og Scenen slår tilbake. Det var nettopp dette som var opphav til historien jeg nå skal fortelle deg, nemlig historien om ersan.

ersan the brave

Ersan var på tidspunktet disse hendelsene fant sted en 19 år gammel gutt ved navn Erik, som drev en relativt robust privat torrent-tracker hvis navn velges å holdes ukjent. Trackeren var særdeles aktiv og huset rundt 35 tusen registrerte brukere hvor alle hadde en kontinuerlig tilgang til lekkede scene-releaser, alt fra et par minutter til noen timer etter de ble tilgjengelig på de private sitene (sentral FTP-servere hvor alt scenen gir ut lagres). Dette var noe Scenen likte særdeles dårlig, og det tok ikke lang tid før noen av de hadde klart å hacke seg inn på trackerens sentrale server (ved hjelp av å knekke særdeles kreative passordet «lulwut»). Hackerne hadde deretter kommet seg inn på trackerens PayPal-konto, donert alle pengene til en veldedighetsorganisasjon for hjemløse Sikher, speilet hele gmail-kontoen og kort fortalt skaffet seg et hav av sensitiv informasjon om både trackeren og personene bak. Her var det med andre ord bevis –og utpressingsmateriale nok til å få den beste til å kjøre huet i veggen i en eventuell rettssak. Men hva valgte hackerne å gjøre med all denne informasjon? De distribuerte det, selvfølgelig! Og den dag i dag, mange år etterpå, ligger informasjonen fremdeles fritt tilgjengelig for enhver person hvis kompetanse rekker hakket lengre enn facebook.

Det er riktignok ikke bare svette torrentgutter Scenen krangler med. Også internt er det sjeldent mangel på dramatiske opptøy. Det offentlige snakkeorganet innad i Scenen fungerer på den måten at de som måtte ha noe på hjertet kan sende ut en notice (en type release), som inneholder en nfo (tekst) fil, med informasjon vedrørende temaet. Disse noticene er også ofte preget av gebrokken engelsk med høy energifaktor, prydet med gråtkvalte emosjonelle utsplitt. Et praktiksempel på dette var da en gruppe prøvde å endre de offisielle pakkerutinene (splittede rar-arkiv), og ettersom Scenen er mer tradisjonstro enn høyreekstreme pinsevenner var responsen noe blandet. En person svarte blant annet med «...again, who the fuck you think you are? Has no meaning? Let me tell you what has no meaning: ur life ... now go end it...», mens andre pent bad personen om å pakke både gruppen og det saftige initiativet sitt langt opp i ræva. Fellesresponsen kan vel kort fortalt sies å være noe sånt som; «IKKE FUCK MED OSS!».

Lys i tunellen

Det er likevel ikke bare luguber kriminalitet og utspekulert hacking på agendaen til Scenen. Faktisk er opprinnelsen en helt annen. Du har kanskje en gang i dine ungdomsår lirket de sensuelle lemmene dine ut av sine ellers svette omgivelser, og tatt med deg datamaskinen til et LAN-party. Kanskje var det The Gathering? Om du i tillegg var litt over gjennomsnittlig observant fikk du også kanskje med deg animasjonene som med jevne mellomrom ble spilt av på storskjermen. Dette var etter alt å dømme mest sannsynlig en demo. «Hva har dette med noe å gjøre?», tenker du kanskje. Vel, disse demoene var på mange måter Scenens første livstegn.

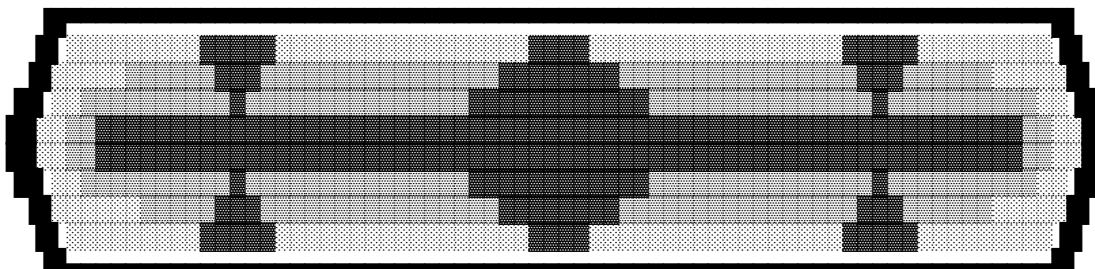
Et splittet samfunn

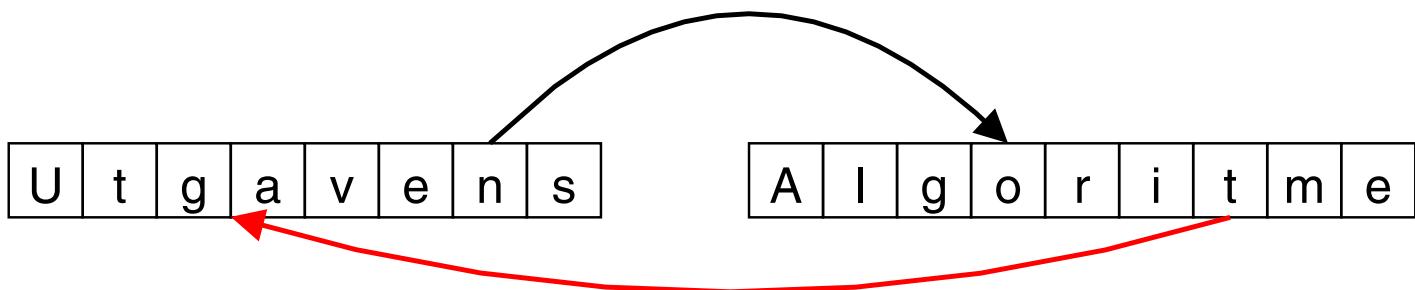
Dette skjedde på den tiden da 501 var populært, Internett fremdeles stod i fremmedordboka og all form for kommunikasjon gikk gjennom den mørke undergrunnens telefonnett. De første spillkonsollene hadde nettopp gjort sin inntreden, og det tok ikke lang tid før de iherdige nerdene begynte å bytte spillkassetter seg i mellom. Utvalget var riktignok veldig begrenset, da antallet spill en kunne få fatt på, var direkte proporsjonalt med hva folkene i nærområdet hadde. Dette, sammen med den særliges upraktiske båndbredden på de gamle BBS-ene (Bulletin Board System, oldtidens nettsky),

gjorde at en ble en nødt til å stripe spillene ved å fjerne lydklipp og annet ekstramateriale. Denne manipulasjonen ble etter hvert en prestisjefylt egenskap kun få personer mestret. Dog hadde de første spillene hverken kopibeskyttelse eller andre brydderier, så det var først da den første DRM-en kom at prestisjen virkelig nådde sitt klimaks.

Men det stoppet ikke bare der. I samme ånd som de gamle vikingene tok med seg engelske kvinner, begynte de kapable personene i den tidlige Scenen å injisere egenprodusert materiale i spillene de kopierte. Dette kunne være alt fra egne splash-screens, til annet audiovisuelt materiale, hvor hovedhensikten var å fremme crackerens elektroniske penisstørrelse og ikke minst demonstrere sin overdådige elitisme i det nyfødte scene-samfunnet. Demoscenen var født.

Folkene som produserte disse demoene gikk senere sammen i grupper, og delte seg deretter inn i henholdsvis to divisjoner; demo –og warezdivision, hvor førstnevnte stod for de visuelle inntrykkene mens warez folkene stod for å fjerne eventuelle kopisperre og annet unødig fjas. Dog grunnet alle de store anti-pirat kampanjene og alle de andre problemene warez-divisjonen etterhvert har fått på nakken, står de to den dag i dag mer mindre på egne ben, adskilt fra hverandre.

Blomstre opp og vis din skjønnhet!

Journalist og Illustratør

Jean Niklas L'orange

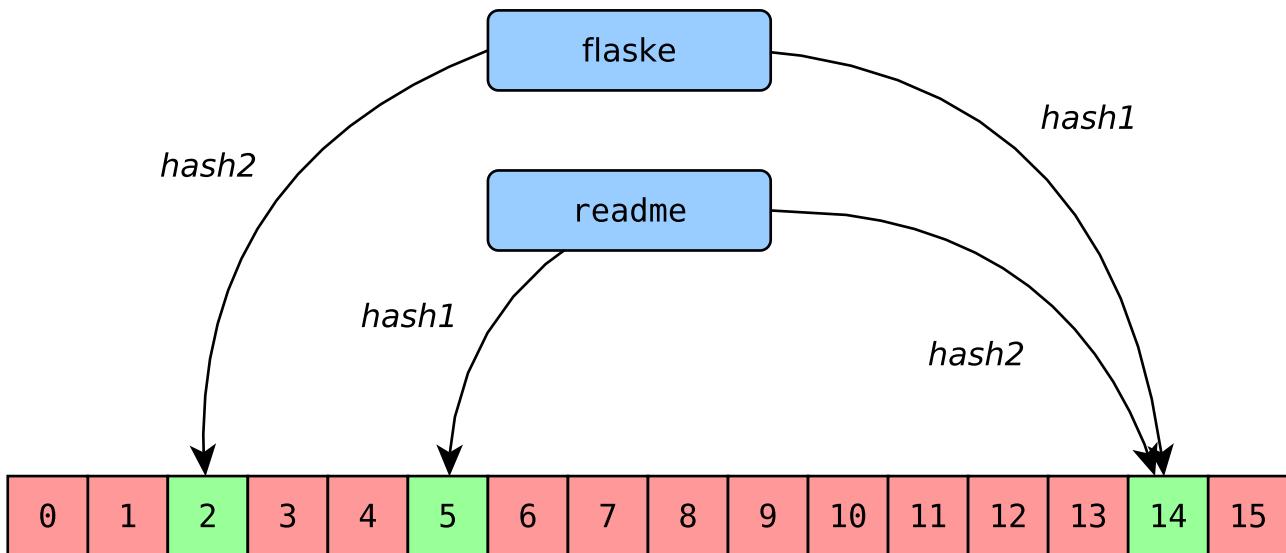
«Hei, kan du implementere en korrekturleser som sjekker om et ord er skrevet riktig? Åh, ja, den skal også få plass på 10 kilobyte. Flott at du får til det, tusen takk!» Folk ville himlet med øynene om de fikk det spørsmålet, de fleste hadde nok gitt opp før de en gang hadde startet. Men hva om jeg forteller deg at det er mulig?

At du lager en perfekt korrekturleser er ikke helt korrekt - Den kan ikke foreslå ord, og det er noen ord den vil godkjenne selv om de ikke står i ordboka. Men den vil mest sannsynligvis godkjenne veldig, veldig få skrivefeil - og antakeligvis en god del strenger på formen «asYiQlacxnkDSKedhj» og «mkdaSDAekfdASddnv». Heldigvis holder det for de som ikke er veldig pirkete, så la oss se litt nærmere på denne interessante strukturen.

Det man gjør er å benytte seg av to eller flere forskjellige hashfunksjoner på et og et ord, og å lagre verdiene fra begge/alle funksjonene i et bit-array. For å sjekke om et ord (sannsynligvis) er skrevet rett, utfører man hashingen om igjen, og slår opp verdiene fra hashfunksjonene. Om alle resultatene er 1, så er ordet sannsynligvis skrevet rett. Er minst et av resultatene 0, så er ordet garantert skrevet feil. Eksempelet vist under og videre til høyre burde forklare hvordan dette fungerer relativt lett.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----

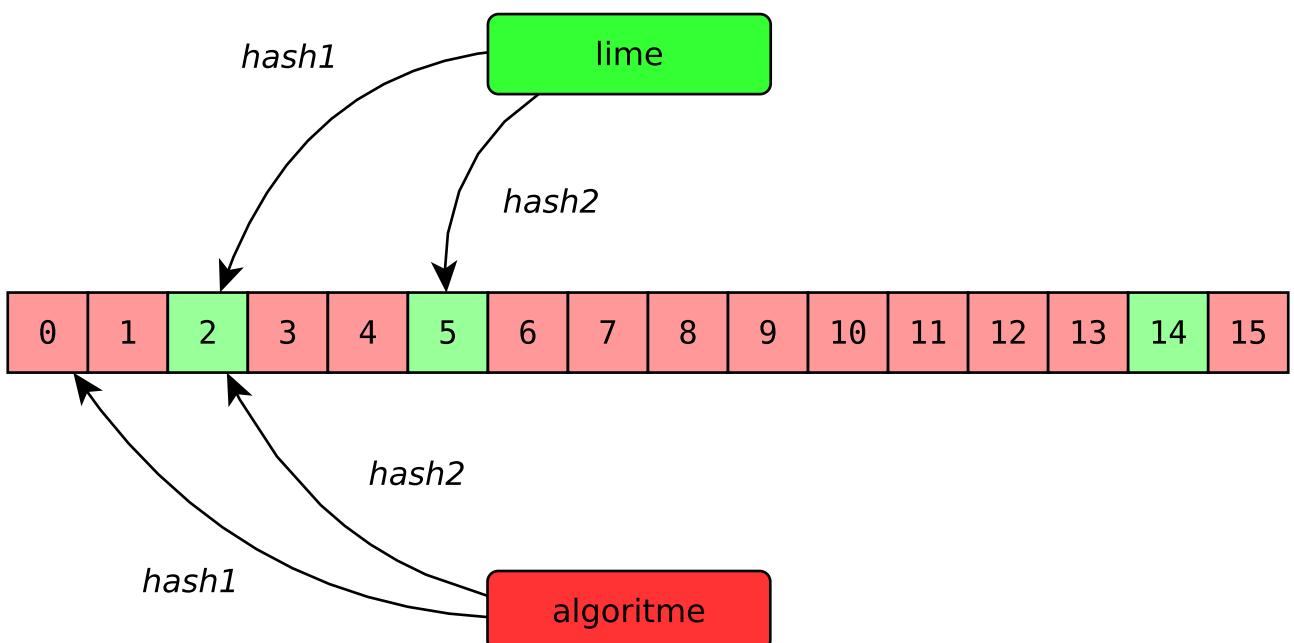
Her er en bit-array med lengde 16 - med andre ord 2 bytes. Alle bitsene er initialisert til 0 (rød) ved start.

Etter at man har satt inn «readme» og «flaske» i Bloom-filteret, er bits 2, 5 og 14 satt til 1 (grønn).

Strukturen i seg selv er jo veldig enkel - vi har en bit-array, der en byte inneholder åtte boolske verdier - true eller false. Den første boolske verdien er det minst signifikante bitet i den første byten satt av, og så videre. Det er alt som trengs, ellers er bare algoritmen for å sette inn og slå opp det man trenger for å ha et fungerende Bloom-filter tilgjengelig. En ting verdt å merke seg er at man ikke kan fjerne elementer igjen. Dette fordi Bloom-filteret garanterer ingen falske negativer, men kan inneholde falske positiver.

Denne typen datastruktur er veldig lett å implementere, og en fullverdig implementasjon i Java er vist til høyre. Noter dere at vi har brukt et triks for å slippe å finne to forskjellige hashing-funksjoner - vi har bare delt en eksisterende en i to! Vi er ikke like plasseffektive som vi skriver i ingressen, da vi bruker en boolean-array. Dette er bare for å la koden være så forståelig som mulig - ellers måtte vi inkludert mer bitshifting og bit-anding som hadde skitnet til implementasjonen en smule.

Her et et eksempel på to sjekker i Bloom-filteret. «algoritme» hashes til 0 og 2, men siden bit 0 er 0 (rød) vet vi 100% sikkert at «algoritme» ikke er i Bloom-filteret vårt. Om vi sjekker «lime»* i stedet, får vi 2 og 5 fra hash-funksjonene, og vi kan anta, men ikke være 100% sikre på at ordet er i Bloom-filteret.

Kjøretiden til dette vidunderet av en struktur er bare tiden det tar å kalkulere hashen til ordet man enten putter inn, eller slår opp i filteret – noe som i praksis regnes som konstant tid. Det er veldig praktisk, hadde det ikke vært for den falske positiven som kan dukke opp. Spørsmålet da blir hvorvidt en slik struktur er presis nok til å kunne brukes effektivt, og hva sannsynligheten for at et positivt treff er falsk. Selvfølgelig har vi i `readme` regnet dette ut for deg slik at du slipper å tenke på det: Sannsynligheten er worst case

$$\left(1 - e^{-k(n+0.5)/(m-1)}\right)^k$$

der k er antall hashingfunksjoner (du kan ha mer enn to!), n er antall elementer puttet inn i strukturen og m er antall bits man benytter seg av i strukturen. Med 10 kilobyte plass og to hashfunksjoner kan man altså putte inn litt over 4300 ord og fremdeles ha mindre enn 1 % falske positive, noe som er veldig akseptabelt med tanke på plassen man bruker og hastigheten man får.

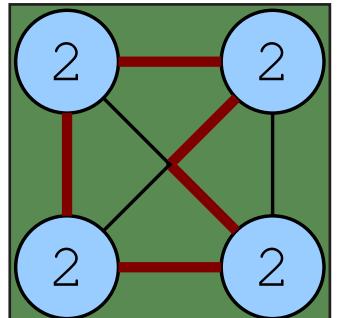
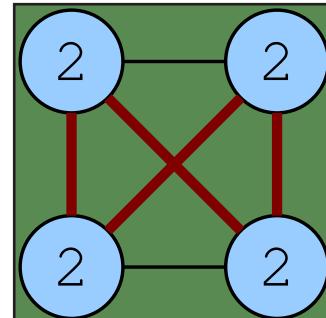
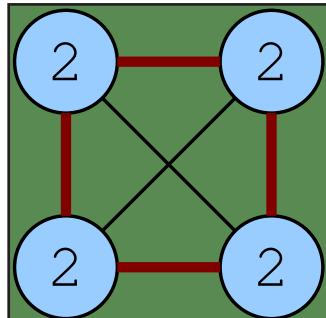
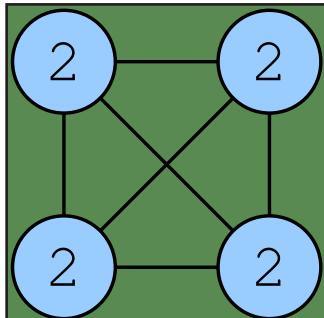
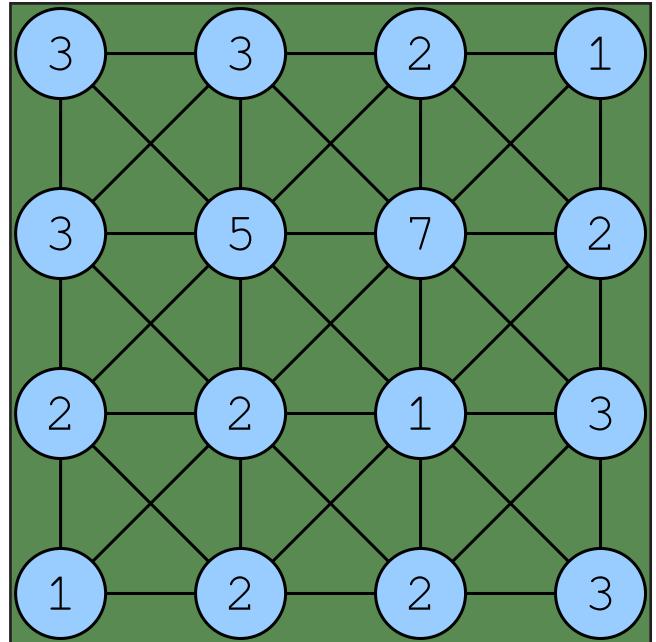
```
public class BloomFilter { // Kun for strenger
    private boolean[] hit;
    private int size;
    public BloomFilter(int size){
        this.size = size;
        hit = new boolean[size];
    }
    public void add(String str){
        hit[hash1(str) % size] = true;
        hit[hash2(str) % size] = true;
    }
    public boolean possiblyContains(String str){
        return hit[hash1(str) % size]
            && hit[hash2(str) % size];
    }
    private static int hash1(String str){
        return (str.hashCode() >> 16) & 0xFFFF;
    }
    private static int hash2(String str){
        return str.hashCode() & 0xFFFF;
    }
    public static void main(String[] args) {
        BloomFilter bf = new BloomFilter(16);
        bf.add("readme");
        bf.add("flaske");
        System.out.println(bf.possiblyContains("mILE")); // true
    }
}
```

*både lime, mILE, iLmE, mIle og mILe fyrer av falske positiver på oppsettet øverst på denne siden. Det virker nesten som om elmi-avis konsekvent prøver å ødelegge algoritmesidene våre. :'(

Komplekse Komponentkoblinger

readme har funnet et mystisk kretskort på labben i andre etasje på P15, som har fått loddet på noen veldig rare komponenter: Det er nemlig slik at komponentene kun fungerer om de er koblet til et eksakt antall andre komponenter: Hvor mange komponenter de skal kobles til står oppå hver komponent. I tillegg er det selvfølgelig satt opp noen busser mellom komponentene, slik at man har mulighet til å få komponentene til å fungere. readme lurer på om det går an å koble alle komponentene sammen i et stort nettverk, samtidig som alle komponentene fungerer. Hvilke busser må readme aktivere for at vi får nettverket med fungerende komponenter?

Det er selvfølgelig slik at bussene ikke kan krysse hverandre - dvs. at hvis det er et kryss, så kan kun en av bussene aktiveres. På kretskortet under til venstre er den midterste venstre tegningen en gyldig løsning, mens den midterste høyre ikke er det fordi bussene krysser. Den helt til høyre er heller ikke gyldig, fordi datastrømmen korrumperes i krysset (Datastrømmer er ikke glade i rettvinklede svinger på disse kretskortene)

Om du har en løsning, send inn ditt svar med tittelen «KKK» til konkurranse@abakus.no innen studiestart.

Fasit på forrige utgave: 1) Området sørøst for Gløshaugen var Nardo. 2) Interessegruppen som sto bak jubileumsbygget var abaBrygg. 3) Age of Empires II var spillet fra 1999 hvor katapulter kan konverteres til den rette religion. 4) Flørtene har deltatt i ludøl 5 ganger, og de 5) ropte «dine bukser vil brenne!» på fransk.

vinnere

- 1 Sondre Follesø
- 2 Herman Schistad
- 3 Marte Berg Innset

premier

1. premie
Bollinger Special Cuvée

Premiene blir sponsret av Commitment

2. premie
1 kasse øl

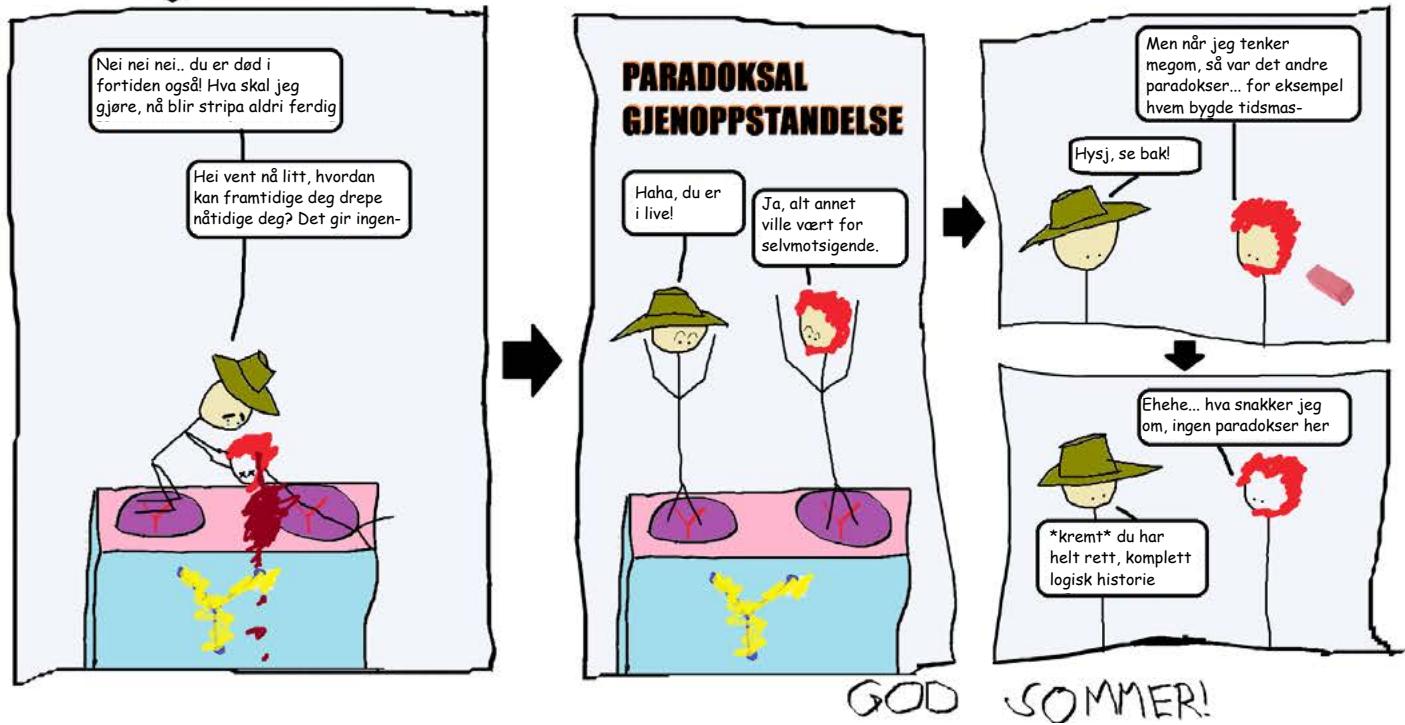
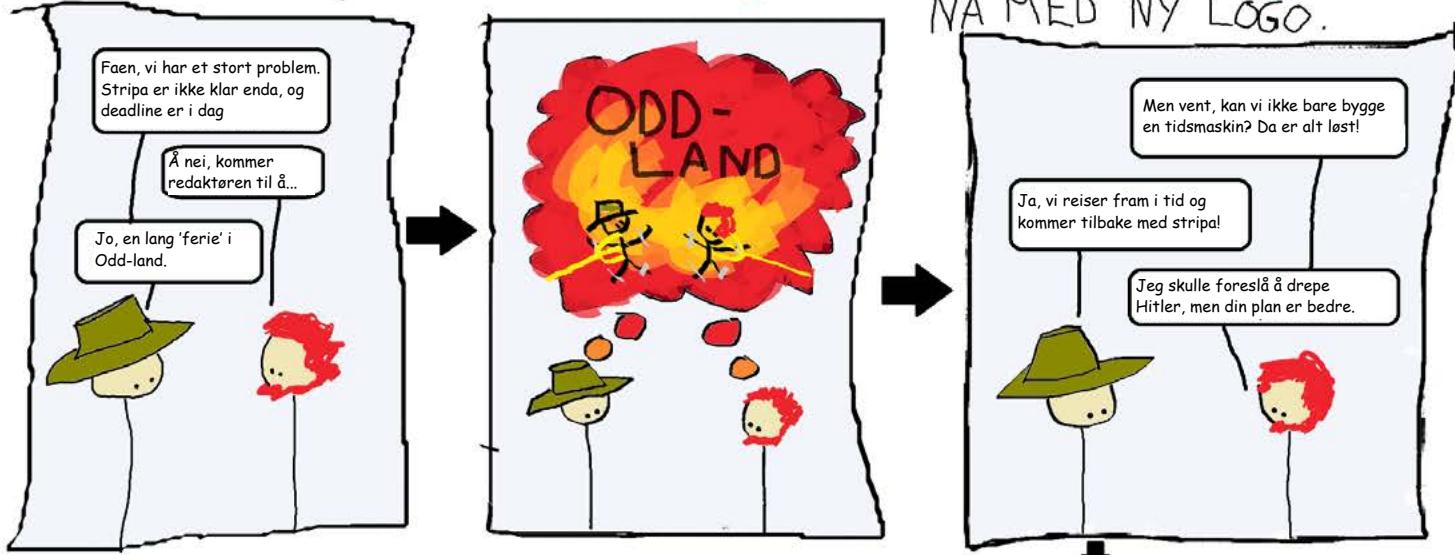
3. premie
1 boks øl

• GE JESTESTRIPA

Hei, vi har fått
tilbakelesere på at
historiene i gjestestripa
er vanskelig å følge.
Derfor har tegneren lagt
inn piler mellom rutene,
slik at leserne følger av
de økter raskere og kan
førststå for alle. Håper
at dette hjelper deg
med å nyte denne
tegneserien!

NÅ MED NY LOGO.

Toppløst

Det ryktes om toppløs dansing på Fagkom sin hyttetur. Vi håper bilder straks blir tilgjengelig for almennheten.

Lycherus

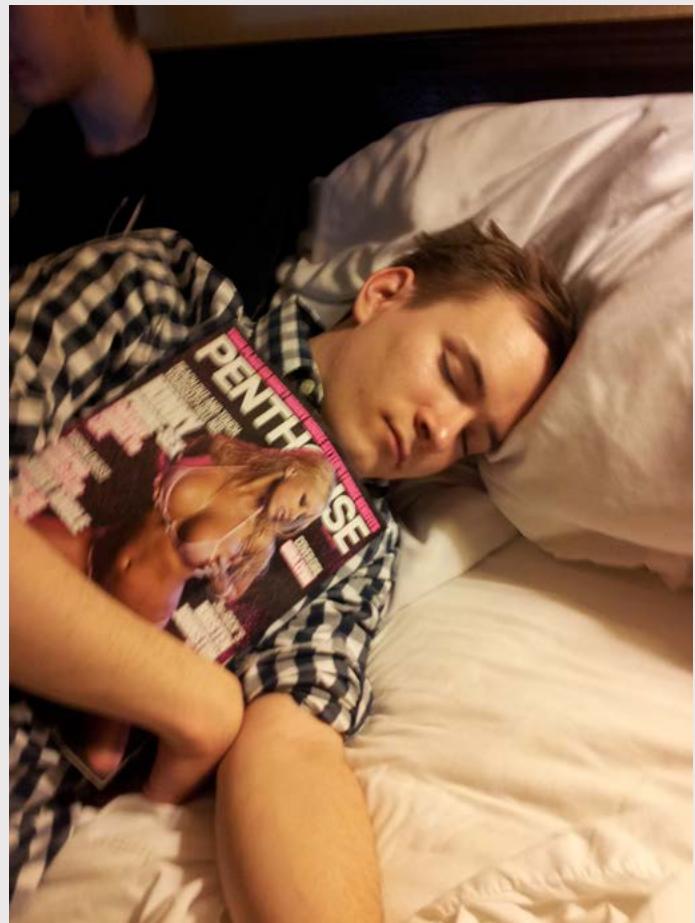
En godt beruset LaBamba-Simon forsøkte diskret å tisse inne på Lyche. Tydeligvis var det ikke diskré nok, da en observant dørvakt oppdaget ham, og kastet ham ut.

You little bitch!

Jørgen er farlig kosete i Thailand, og finner seg en flott løstispe. Men kjærligheten er kun midlertidig, og ender idet Jørgen blir bitt av hunden. (Ja, vi prater om en faktisk hund her. Dette er tross alt smått og nett, vi er jo saklige og entydige.) Seks sprøyter senere er Jørgen frisk som aldri før.

Bittelitt?

Bedkom-Henriette og LaBamba-Håkon koser seg, og ryktene sier at de sannsynligvis kanskje nesten er litt sammen, muligens. Ryktene kan i siste skrive stund bekreftes av Redaktøren, som til og med fikk lukte på matpakken Henriette laget til Håkon. Flink Henriette.

«Må nesten bare gå, jeg»

På spørsmålet «Ja, hvem roter du med da, Kjersti?», løp fagkommeren bare ut av kontoret. Noen er det, altså. Man kan bare spanskulere rundt og spekulere i hvem det er som spunkulerer henne.

Gullkorn fra fersk EIML-redaktør

«Emil er en gjeng med løkhoder. De er litt sånn surrete i organiseringen». Vi liker henne allerede, og håper på mer meningsutveksling mellom avisene våre.

Ro ned, jeg har nettopp gått av

«Kan noen se å gi meg en pølse?» var en av de første sitatene Kjersti kom med etter igjen å ha blitt en vanlig fagkommer. Overgangen skal forøvrig ha blitt feiret(?) ved å brenne sokker, jenteundertøy og andre plagg. Ved nærmere ettertanke, kan det hende dette er bakgrunnen for den tidligere nevnte toppløse dansingen.

Er det giftig?

PR-Martin bestemte seg for å male alle fire veggene på hotellrommet i San José. Med magesyre og matrester. Det er altså ikke bare vi som leier inn utelands arbeidskraft.

Tuk-tuk!

Jørund kjørte tuk-tuk på X-Com12 sin eksursjonstur og skal være med i neste utgave av «Et lite stykke Thailand».

Baht what the fuck?

LaBamba-Eivind kjørte også tuk-tuk i Thailand, men det var den typen tuk-tuk som sier tuk-tuk fordi det er en moped. Det gikk ikke like bra som med Jørunds tuk-tuk og Eivind endte opp med å punge ut 8 000 baht (3600 kr) for skadene tuk-tukken pådro seg i et krasj. Uten å hinte noe om kvinnelige asiatiske sjåfører (da dette ville vært anti-seismisk), er vi sikre på at det ikke var Eivind sin feil.

Kosete hovedstyre må gå av

Etter en særdeles hyggelig kveld på Mikrobryggeriet, ankom flere nåværende og tidligere hovedstyremedlemmer Webkom-Fredriks leilighet for nachspiel. Etterhvert som kvelden ble til natt, var det tydelig hvor mye kjærlighet det eksisterer mellom HS 11/12 og HS 10/11. Tidligere webkom-Håkon spoonet med PR-Rolf, før readme-Tomas ble misunnelig og fikk Håkon-spoon også. PR-Ole spoonet LaBamba-Heidi og deretter med Fagkom-Kjersti, før de alle våknet morgenen etter lettere forvirret. Hele hovedstyret er forøvrig, som nevnt tidligere i utgaven, blitt erstattet. Dette har selvsagt ingen sammenheng med hva som skjedde denne kvelden. Ingen.